

Cooperativismo e Enonomía Social, nº 29 (2006-2007), pp. 139-141

DEVOLUCIÓN DAS ACHEGAS POR BAIXA VOLUNTARIA XUSTIFICADA NUNHA COOPERATIVA DE VIVENDAS

Isabel SÁNCHEZ CABANELAS

A sentenza da Audiencia Provincial de Burgos, número 299/2006 (Sección 3ª), de 22 de xuño, trae a súa causa no xuízo ordinario número 201/05, do Xuzgado de Primeira Instancia número 4 de Burgos, relativo a unha reclamación de cantidade. O xuízo ordinario foi promovido por D. Rogelio e Dª Melisa contra a cooperativa de vivendas “Sociedade Cooperativa Sierrazul”.

Os demandantes eran socios da cooperativa de vivendas Sierrazul, na súa condición de socios tiñan aportado para a obtención dunha vivenda na promoción “Jardín de Ubierna II” en Quintanilla Vivar a cantidade de 24.040,48 euros. O 16 de febreiro de 2004 causan baixa na cooperativa e solicitan a devolución das cantidades aportadas, a cooperativa non devolve voluntariamente as cantidades aportadas razón pola que interpoñen demanda en xuízo ordinario por reclamación de cantidade contra a cooperativa Sierrazul. O xuízo ordinario número 201/2006 remata ca sentenza de data 16 de febreiro de 2006 na que se estima parcialmente a demanda presentada por D. Rogelio e Dª Melisa contra a Cooperativa de Vivendas Sierrazul pois declara que os demandantes causaron baixa como socios cooperativistas o 16 de febreiro de 2004, calificando a baixa como baixa voluntaria xustificada, pola contra desestima a pretensión de que se condene á cooperativa a reintegrar as aportacións desembolsadas polo actor, xa que o xulgado entende que o demandante non acreditou que a vacante deixada por él tivera sido cuberta por outra persoa que asumise a condición de socio cós mesmos dereitos e obrigas. É polo tanto a falla de proba do demandante o que leva ó Xulgado a pronunciarse en senso

contrario ós seus intereses. Os fundamentos xurídicos do referido fallo atópanse nos artigos 89.5 da Lei 27/1999 Xeral de Cooperativas e no artigo 118.6 da Lei de Cooperativas de Castela e León 4/2002 de abril, os citados textos legais exixirían ó demandante e non á cooperativa a proba de que a vacante deixada na sociedade foi cuberta por outro socio cós mesmos dereitos e obrigas.

A decisión do xuíz de instancia é recurrida por D. Rogelio e Dª Melisa alegando no seu escrito de apelación que a carga da proba corresponde á cooperativa, é dicir, que corresponde á demandada probar que tódolos socios que entraron na Cooperativa Sierrazul, despois de causar baixa D. Rogelio e Dª Melisa optaron por outra promoción e que non hai ningún que substituíra ós demandantes nos seus dereitos e obrigas.

En resposta ó escrito de apelación a Audiencia Provincial de Burgos dicta a sentenza número 299/2006, de 22 de xuño, na sentenza se estima o recurso de apelación parcialmente ó entender que o apelante ten dereito a que se lle devolvan as aportacións ó capital no momento en que outro socio entre a formar parte da promoción concreta “Jardín Ubierna II” á que pertencía o apelante, reconece asemade que a carga da proba deste presuposto de feito recae sobor do actor pero estima que en todo caso a cooperativa debe devolver as achegas ó socio no prazo improrrogable de 5 anos dende que D. Rogelio e Dª Melisa causaron baixa na cooperativa.

Fundamentando o seu fallo a Audiencia entende que o artigo 89.5 da Lei Xeral de Cooperativas de 1999 dentro da sección adicada ás cooperativas de vivendas, establece que “as cantidades ás que se refire o parágrafo anterior, así como as achegas do socio ó capital social, deberán reembolsarse a este no momento no que sexa substituído nos seus dereitos e obrigas por outro socio”. No mesmo senso, se expresa o artigo 118.6 da Lei de Cooperativas de Castela e León de 2002 e o artigo 55.5 dos Estatutos da cooperativa demandada.

Entende a Audiencia que a xurisprudencia sostén, á hora de interpretar a acción de reembolso de achegas exercida por quen foi socio e causou baixa na cooperativa, que o prazo de reembolso que se lle concede á sociedade é un beneficio para evitar a descapitalización que se tería producido se a cooperativa tivese que restituir de inmediato ás achegas. Neste senso se pronuncian as sentencias do Tribunal Supremo de 12 de abril de 1994 e 22 de novembro de 1999.

Asemade entende a Audiencia que a cantidade achegada foi para participar nunha promoción de vivendas específica, denominada “Jardín de

Ubierna II”, polo que non é suficiente que o socio que causou baixa acredite que hai novos socios na cooperativa incorporados despois da referida baixa, senón que é necesario que o actor acredite que o novo socio entrou a formar parte da promoción concreta “Jardín de Ubierna II”. Polo tanto, é presuposto necesario para o éxito da acción de reembolso que se recolle no artigo 89.5 da Lei Xeral de Cooperativas, que o socio saliente acredite que foi substituído nos seus dereitos e obrigas polo socio entrante acudindo ó dereito de información e de obtención de copias que se lle recoñece nos artigos 16 da Lei Xeral de Cooperativas e no artigo 11 dos estatutos sociais. Pese as afirmacións aquí verquidas, a falla de proba polo actor non implica que a cooperativa deixe de estar obrigada ó reembolso das achegas, esa obriga persiste no tempo, de feito, a cooperativa deberá devolver as achegas no momento que se produza a substitución dun socio por outro, e en todo caso, no prazo xeral de cinco anos, dende a data da baixa tal e como establece o artigo 51.4 da Lei Xeral de Cooperativas de 1999.

